

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

DRŽAVNA RIZNICA

KLASA: 007-01/22-01/7

URBROJ: 513-05-03-22-1

Zagreb, 7. srpnja 2022.

**NEPROFITnim organizacijama
- svima -**

**PREDMET: Prilagodba aktivnosti neprofitnih organizacija u procesu uvodenja eura
kao službene valute u Republici Hrvatskoj
- uputa, dostavlja se**

I. Uvodno

Hrvatski sabor je na sjednici 13. svibnja 2022. donio Zakon o uvodenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (u dalnjem tekstu: Zakon o uvođenju eura) koji je 20. svibnja 2022. objavljen u „Narodnim novinama“ broj 57 iz 2022. godine. Dio odredaba Zakona o uvođenju eura će stupiti na snagu prvog dana od dana objava odluke Vijeća Europske unije o usvajanju eura u Republici Hrvatskoj, dok će točno određene odredbe stupiti na nagu na sam dan uvođenja eura tj. 1. siječnja 2023. Kako je riječ o procesu tj. Zakonu koji ima učinak na sve u Republici Hrvatskoj tako će utjecati i na aktivnosti neprofitnih organizacija. Neprofitne organizacije su prepoznate i kroz Zakon o uvođenju eura bilo da su izrijekom navedene, bilo da su obuhvaćene nekim od pojmove koji se koriste u kontekstu primjene Zakona o uvođenju eura.

Kroz odredbe Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj razlikujemo dvije kategorije neprofitnih organizacija:

- Neprofitne organizacije koje su poslovni subjekti. To su neprofitne organizacije koje se bave proizvodnjom, prodajom robe ili pružanjem usluga radi ostvarivanja dobiti ili dohotka. Na ovu kategoriju neprofitnih organizacija se odnose sve odredbe Zakona o uvođenju eura koje se odnose općenito na poslovne subjekte.
- Neprofitne organizacije koje nisu poslovni subjekti - neprofitne organizacije koje nisu poslovni subjekti niti tijela javne vlasti. Na njih se odnose točno određene odredbe Zakona o uvođenju eura.

II. Temeljna načela i pravila za preračunavanje

a) Temeljna načela uvođenja eura

Zakon o uvođenju eura predvidio je pet osnovnih načela na kojima se temelje i iz kojega proizlaze sve odredbe Zakona o uvođenju eura i na kojima počiva provedba svih aktivnosti vezanih za uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

- Načelo zaštite potrošača i načelo zabrane neopravdanog povećanja cijena

Sukladno načelu zaštite potrošača preračunavanje novčanih iskaza vrijednosti provodi se primjenom fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura bez naknade te potrošač zbog preračunavanja ne smije biti u financijski nepovoljnijem položaju nego što bi bio da euro nije uveden. Dodatno se primjenom ovoga načela osigurava da potrošaču budu dostupne pravovremene, jasne i točne informacije o postupku i pravilima zamjene gotovog novaca kune za gotov novac eura, kao i svi bitni elementi preračunavanja i iskazivanja cijena i drugih novčanih iskaza vrijednosti.

Kao jedan od dodatnih mehanizama zaštite potrošača predviđeno je i uključivanje neprofitnih organizacija i to u prvom redu udruga za zaštitu potrošača u praćenje primjene Zakona o uvođenju eura. U prvom redu je to predviđeno kroz praćenje kretanja maloprodajnih cijena odabranih roba i usluga, ali i kroz praćenje poštivanja načela Etičkog kodeksa. Temeljem raspisanog javnog natječaja namijenjenog udrugama za zaštitu prava potrošač i dodijeljenu financijsku podršku projektima koji doprinose zaštiti potrošača u procesu uvođenja eura u Republiku Hrvatsku neprofitne organizacije će biti uključene u praćenje kretanja cijena roba i usluga u eurima i kunama u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja, praćenje dvojnog iskazivanja cijena i drugih novčanih iskaza vrijednosti za robu i usluge u kunama i u eurima u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja, praćenje ispravnog preračunavanja i zaokruživanja cijena te drugih novčanih iskaza vrijednosti u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja, praćenje poštivanja načela etičkog kodeksa poslovnih subjekata u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja i telefonsko informiranje potrošača mjesec dana prije razdoblja obveznog dvojnog iskazivanja. Na temelju ovako provedenih aktivnosti, neprofitne organizacije tj. udruge će identificirati poslovne subjekte koji neopravdano povećaju cijene, ne iskazuju dvojno cijene i neispravno preračunavaju i zaokružuju cijene te će na svojim internetskim stranicama moći objaviti listu s popisom poslovnih subjekata koji se ponašaju na opisani način.

Na kraju valja napomenuti kako će nadzor biti vršen po službenoj dužnosti od strane nadležnih nadzornih tijela, koja su utvrđena u članku 74. Zakona o uvođenju eura, i to prema svim poslovnim subjektima jednako, a udruge za zaštitu potrošača i sami potrošači bit će u tom smislu produžena ruka nadzornih tijela. Dakle, svi poslovni subjekti, ali i drugi obveznici bit će nadzirani te će moći biti prijavljeni nadzornim tijelima kako od strane potrošača, tako i udruga za zaštitu potrošača koje će biti uključene u praćenje primjene Zakona o uvođenju eura.

- Načelo neprekidnosti pravnih instrumenata

Sukladno načelu neprekidnosti pravnih instrumenata uvođenje eura nema utjecaja na valjanost postojećih pravnih instrumenata u kojima se navodi kuna. Ovo načelo utvrđeno je kroz Uredbu Vijeća (EZ) br. 1103/97 od 17. lipnja 1997. o određenim odredbama koje se odnose na uvođenje eura (SL L 162, 19. 6. 1997.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 2595/2000 od 27. studenoga 2000. (SL L 300, 29. 11. 2000.) (u dalnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1103/97) i sukladno njemu uvođenje eura ne smije utjecati na valjanost postojećih ugovora u kojima se navodi nacionalna valuta. Pritom je pojam „pravni instrument“ u Uredbi (EZ) br. 1103/97 definiran na način da su u isti uključene zakonske odredbe, upravne akte, sudske

odluke, ugovori, unilateralni pravni akti, instrumenti plaćanja, osim novčanica i kovanica, te ostale instrumente s pravnim učinkom. Ovaj pojam dakle obuhvaća i sva rješenja, račune, vrijednosne papire primjerice mjenice, instrumente osiguranja plaćanja, primjerice zadužnice, isprave koje se izdaju ili sklapaju u svrhu osiguranja tražbina, primjerice jamstva i dr. Sukladno ovom načelu prelazak s kune kao nacionalne valute na euro ne daje pravo niti jednoj ugovornoj strani da jednostrano raskine valjani ugovor ili mijenja pojedine ugovorne odredbe, što je razrađeno kroz niz odredaba Zakona o uvođenju euro sadržanih u njegovom šestom dijelu. Zbog primjene ovoga načela, primjerice ugovor o radu, ali i svaki drugi ugovor sklopljen prija dana uvođenja eura, nastavit će vrijediti i nakon dana uvođenja eura bez potrebe njegove izmjene samo zbog činjenice uvođenja eura, a isto tako će nastaviti vrijediti i odluke te rješenja koja su donesena prije dana uvođenja eura, samo će se iznosi koji su u tim aktima navedeni u kunama smatrati iznosima u eurima.

- Načela učinkovitosti i ekonomičnosti te transparentnosti i informiranosti

Načelo učinkovitosti i ekonomičnosti zahtjeva da sve aktivnosti vezane za uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj provode na način da se osigura što jednostavnije postupanje uz što manje troškova. Primjena načela transparentnosti utvrđenog je možda i najvažnija u ovom cijelokupnom procesu jer osigurava da svi dionici u ovom postupku budu primjereno informirani pri čemu će se sve grupe javnosti upoznati sa svim važnim elementima procesa prelaska s kune na euro, a uspostavit će se sustav informiranja, uz obvezu objavljivanja svih potrebnih informacija na internetskim stranicama sudionika u postupku, kao i na internetskoj stranici o uvođenju eura.

b) Pravila za preračunavanje

- Opća pravila o primjeni eura u Republici Hrvatskoj

Na dan uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj euro postati zakonsko sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj. Temeljem ovog općeg pravila u svim ispravama, uključujući i račune te svim pravnim instrumentima koji se donose, sastavljaju, izdaju nakon dana uvođenja eura cijene i drugi novčani iznosi vrijednosti moraju biti naznačeni u eurima jer će isključivo i samo euro biti službena valuta i službena novčana jedinica u Republici Hrvatskoj. Uz to, u članku 13. stavku 2. Zakona o uvođenju eura izrijekom je utvrđeno da će se iznosi navedeni u kuni u pravnim instrumentima smatrati iznosima u euru uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura. Pozivanje na kunu bez navođenja iznosa u pravnim instrumentima smatra se pozivanjem na euro. Kako je u Republici Hrvatskoj bilo uobičajeno u aktima navoditi iznose u eurima koji su se prilikom plaćanja preračunavali u kunsku protuvrijednost bilo prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke bilo nekom drugom tečaju, od dana uvođenja eura bit će mjerodavan samo iznos u eurima.

- Pravila za preračunavanje i zaokruživanje

Kako bi se ispravno primijenilo opće pravilo o primjeni eura u Republici Hrvatskoj u člancima 14. i 15. definirana su pravila za preračunavanje i zaokruživanje. Novčani iznosi koji se moraju platiti ili obračunati preračunavaju se uz primjenu fiksног tečaja konverzije sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz članaka 4. i 5. Uredbe (EZ) br. 1103/97. Preračunavanje se pritom izvršava primjenom punoga brojčanog iznosa fiksног tečaja konverzije te zaokruživanjem dobivenog iznosa u skladu s matematičkim pravilima zaokruživanja, pri čemu se dobiveni rezultat zaokružuje sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz članaka 4. i 5. Uredbe (EZ) br. 1103/97, i to na dvije decimale, a na temelju treće decimale. Valja još jednom napomenuti kako je fiksni tečaj konverzije neopozivo fiksiran tečaj konverzije između eura i kune koji ima pet decimala, utvrđen uredbom Vijeća

EU-a u skladu s člankom 140. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i samo se i isključivo taj tečaj primjenjuje prilikom primjene pravila za preračunavanje iz Zakona o uvođenju eura. Pri preračunavanju sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz članaka 4. i 5. Uredbe (EZ) br. 1103/97 primjenjuje se matematičko pravilo zaokruživanja pa ako je treća decimala manja od pet, druga decimala ostaje nepromijenjena, a ako je treća decimala jednaka ili veća od pet, druga decimala povećava se za jedan. Ova se pravila odnose na preračunavanje svih novčanih iznosa, uključujući i cijene i druge novčane iskaze vrijednosti pa svi obveznici moraju preračunavati novčane iznose te cijene i druge novčane iskaze vrijednosti isključivo uz primjenu fiksнog tečaja konverzije sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz članaka 4. i 5. Uredbe (EZ) br. 1103/97 te kada je to potrebno uz primjenu posebnih pravila.

Posebna pravila se odnose na zaokruživanje jediničnih cijena roba i usluga (električne energije, komunalnih usluga, naftnih derivata, prirodnog plina, ukapljene nafte i plina i dr.) koje su i prije dana uvođenja eura bile iskazane na više od dvije decimale. Takve će se cijene i nakon preračunavanja iz kune u euro zaokruživati i iskazivati s istim brojem decimala kao i prije preračunavanja. Isto tako i jedinične cijene niske vrijednosti iskazane za obračunske jedinice roba i usluga koje se koriste kao množenik za izračun cijene robe i usluga, kao i druge cijene niskih vrijednosti preračunate iz kune u euro zaokruživat će se i iskazivati na više od dvije decimale, a tek će se konačni iznos koji se naplaćivati smjeti zaokružiti na dvije decimale. Na kraju važno je istaknuti kako se pravila preračunavanja i zaokruživanja uvijek moraju ispravno primijeniti neovisno o tome kako se formira cijena. Poslovni subjekti mogu i moći će cijenu koju naplaćuju potrošaču sniziti tj. nakon preračunavanja iz kune u euro cijenu u euru zaokružiti na niže, međutim zabranjeno je zaokruživanje na više suprotno pravilima zaokruživanja jer bi to bilo suprotno temeljnim načelima iz Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, a osobito načelu zaštite potrošača iz kojega proizlazi kako potrošač ne smije biti u nepovoljnijem finansijskom položaju nego što bi bio da euro nije uveden. Dodatno i u toj situaciji, ako traje razdoblje dvojnog iskazivanja takva novoformirana snižena cijena mora biti ispravno preračunata i navedena i u kunama tj. informativni obračun u valuti koja je bila ili koja će biti službena mora ispravno odražavati cijenu koja se naplaćuje potrošaču.

U svjetlu primjene pravila preračunavanja utvrđeno je kako je obveznik plaćanja dužan prije plaćanja iznosa novčanih kazni i novčanih obveza, odnosno drugih novčanih iskaza vrijednosti u kuni izrečenih prije dana uvođenja eura, a koji nisu izvršeni, preračunati te iznose u euro uz primjenu fiksнog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura. Dakle, ako neprofitna organizacija nakon uvođenja eura bude trebala izvršiti novčanu obvezu ili uplatiti bilo kakav drugi iznos naveden u kunama taj će iznos uplatiti na način da isti preračuna u eure uz primjenu fiksнog tečaja konverzije i pravila za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura.

III. PRILAGODBA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA KOJE NISU POSLOVNI SUBJEKTI

U nastavku se posebno pojašnjavaju odredbe koje se odnose na neprofitne organizacije koje nisu poslovni subjekti u smislu odredaba Zakona o uvođenju eura. Navedene se odredbe **jednako odnose i na neprofitne organizacije koje su poslovni subjekti**.

- Zamjena gotovog novca kune uz polog na račun u euru**

Kako je i ranije navedeno, od dana uvođenja eura potrošači će moći zamijeniti gotov novac kune za gotovo novac eura. Tijekom 12 mjeseci od dana uvođenja eura biti će moguće zamijeniti gotov novac kune za gotov novac eura u bankama i poslovnicama Financijske

agencije (u dalnjem tekstu: FINA) i Hrvatske pošte bez naknade, i to najviše 100 novčanica kuna i najviše 100 kovanica kuna po jednoj transakciji. Potrošač koji želi može od banke zatražiti zamjenu i većeg broja novčanica (više od 100) i većeg broja kovanica (više od 100), ali za tu zamjenu banka može naplatiti naknadu. Pritom će banka biti ovlaštena odrediti iznos iznad kojeg je obvezna najava zamjene gotovog novca kune za gotov novac eura. Uz zamjenu gotovog novca kune za gotov novac eura tijekom razdoblja od 12 mjeseci nakon dana uvođenja eura bit će moguća i zamjena gotovog novca kune uz polog na transakcijski račun u euru i to ne samo za potrošače, već za sve klijente pa tako i za neprofitne organizacije. Dakle, banka će biti dužna, na zahtjev klijenta banke koji kod nje ima otvoren račun, bez naknade provesti uslugu zamjene gotovog novca kune u euro uz istovremenu uslugu pologa na račun u euru. Zamjenu kune za euro banka obavlja uz primjenu fiksнog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura. Sve informacije o uvjetima pod kojima banka zamjenjuje kunu za euro, banka je dužna jasno i čitljivo istaknuti na vidljivim i lako uočljivim mjestima u poslovniči i na svojoj internetskoj stranici.

- **Zamjena gotovog novca kune za gotov novac eura u Hrvatskoj narodnoj banci**

Nakon proteka 12 mjeseci od dana uvođenja eura bit će moguće zamijeniti gotov novac kune bez naknade samo u Hrvatskoj narodnoj banci i to novčanice bez vremenskog ograničenja, a kovanice do isteka tri godine od dana uvođenja eura tj. tijekom naredne dvije godine nakon što se prestane zamjenjivati gotov novac u bankama te poslovnicama FINA-e i Hrvatske pošte. Tu je potrebno napomenuti i da će se neprofitne organizacije putem svojih predstavnika koji će djelovati u svojstvu potrošača **moći mjesec dana prije dana uvođenja eura opskrbiti početnim paketima kovanica**. Početni paket kovanica je paket kovanica eura koji sadrži točno određenu količinu različitih apoena kovanica eura s nacionalnom stranom Republike Hrvatske u unaprijed određenoj vrijednosti za potrošače i unaprijed određenoj vrijednosti za poslovne subjekte. Početni paket kovanica omogućuje da se na jednostavan i brz način provede posredna predopskrba određenom količinom različitih apoena kovanica eura s hrvatskom nacionalnom stranom i to dovoljno rano (najranije mjesec dana) prije uvođenja eura. Početni paketi kovanica moći će se nabaviti u bilo kojoj banci, dakle kupac ne mora biti klijent te banke, ali i u poslovnicama Hrvatske pošte i FINA-e.

- **Pravila postupanja tijekom razdoblja dvojnog optjecaja i iznimke od primjene pravila postupanja tijekom razdoblja dvojnog optjecaja**

Dvojni optjecaj je u pojmovima određen kao optjecaj u kojem se prilikom transakcija gotovim novcem istodobno koristi gotov novac kune i euro kao zakonsko sredstvo plaćanja. Razdoblje dvojnog optjecaja započet će danom uvođenja eura u 00:00 sati i završit će zaključno s četrnaestim danom u 24:00 sata. Dakle, od 1. siječnja 2023. u 00:00 sati do 14. siječnja 2023. u 24:00 sata prilikom gotovinskih transakcija istodobno će se u optjecaju koristiti gotov novac kune i euro kao zakonsko sredstvo plaćanja i to na način i pod uvjetima koji su propisani u Zakonu o uvođenju eura. Tijekom tih 14 dana moći će se i dalje sve plaćati gotovim novcem kune, ali istovremeno i gotovim novcem eura. Primatelji plaćanja npr. trgovac, pravna osoba s javnim ovlastima i svi drugi poslovni subjekti bit će dužni potrošaču koji je platio gotovim novcem kune ostatak vratiti u gotovom novcu eura. Primatelj plaćanja će u trenutku naplate biti dužan u jednoj transakciji priхватiti najviše 50 komada kovanica kune i odgovarajući broj novčanica kune u jednoj transakciji, primjenjujući propise o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma koji se odnose na ograničenja naplate ili plaćanja u gotovini. Naime, Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma propisuje kako pravna ili fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost u RH ne smije primiti naplatu ili obaviti plaćanje u gotovini u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj. Naplata i plaćanje prilikom obavljanja

registrirane djelatnosti, u vrijednosti većoj od 75.000,00 kuna, mora se provesti uplatom ili prijenosom na transakcijski račun za plaćanje otvoren kod kreditne institucije. Iznimno, ako primatelj plaćanja nije u objektivnoj mogućnosti ostatak iznosa vratiti u gotovom novcu eura, može ostatak vratiti u gotovom novcu kune i gotovom novcu eura ili samo gotovom novcu kune. Kroz Zakon o uvođenju eura prepoznate su i određene iznimke, pa tako tijekom razdoblja dvojnog optjecaja automati za igre na sreću, automati za zabavne igre te samoposluzni uređaji za prodaju roba i usluga mogu koristiti gotov novac kune ili gotov novac eura. S druge strane, bankomati i drugi samoposluzni uređaji u bankovnom poslovanju kod isplate od dana uvođenja eura isplaćuju isključivo gotov novac eura.

- **Dvojno iskazivanje kod neprofitnih organizacija koje nisu poslovni subjekti**

Kako je naprijed navedeno dvojno iskazivanje je iskazivanje na način da su iznosi istovremeno istaknuti u kuni i u euru uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura.

- **Dvojno iskazivanje pri isplati plaće i drugih iznosa koji se isplaćuju radniku, pri sklapanju ugovora o djelu te autorskopravnog ugovora te pri isplati mirovine**

Neprofitne organizacije koje nisu poslovni subjekti i koje nemaju odnos s potrošačima nemaju obvezu dvojnog iskazivanja kako je to propisano u članku 44. Zakona o uvođenju eura gdje je detaljno razrađeno kako trebaju dvojno iskazivati poslovni subjekti. Međutim, ipak imaju obvezu dvojno iskazivati u svojstvu poslodavca, u ugovoru o djelu te u autorskopravnom ugovoru. Neprofitna organizacija koja je poslodavac dužna je u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja **dvojno iskazati ukupan iznos isplaćen radniku na račun** na ispravi o isplati plaće, naknadi plaće (za vrijeme bolovanja, korištenja godišnjeg odmora, plaćenog dopusta i dr.), otpremnine i drugih materijalnih prava (jubilarna nagrada, regres, božićnica i dr.) koji se radniku isplaćuju na temelju propisa, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu i ugovora o radu uz prikaz fiksnog tečaja konverzije. Putni nalog je izuzet od obveze dvojnog iskazivanja.

IZNOS	ZA	ISPLATU
6.044,51		
IZNOS	ZA	ISPLATU
802,24		(EUR)
(fiksni tečaj konverzije 7,53450)		

Napominje se pritom kako zbog činjenice uvođenja eura, a u svjetlu primjene načela neprekidnosti pravnih instrumenata nije potrebno pripremati nove ugovore o radu niti sklapati dodatke ugovoru o radu. Sukladno spomenutom načelu neprekidnosti pravnih instrumenata već sklopljeni ugovori o radu, ali i svi drugi ugovori nastavit će primjenjivati i nakon uvođenja eura što znači da će se iznos naveden u kuni smatrati iznosom u euru uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura. Kada se ugovor o radu bude mijenjao zbog nekog drugog razloga, tada će se prilagoditi i dio koji je povezan s uvođenjem eura. Isto tako ako se ugovor o radu sklapa u razdoblju dvojnog iskazivanja, nije potrebno dvojno iskazati iznos ugovorene plaće, ali će zato biti potrebno u razdoblju dvojnog iskazivanja na ispravi o isplati plaće dvojno iskazati ukupan iznos isplaćen radniku na račun uz prikaz fiksnog tečaja konverzije.

Naručitelj u ugovoru o djelu i u autorskopravnom ugovoru dvojno iskazuje ukupan iznos koji će biti isplaćen izvršitelju uz prikaz fiksnog tečaja konverzije. Dakle, ako se u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja sklapaju ugovori o djelu i/ili autorskopravni ugovori bit će potrebno dvojno iskazati ukupan iznos koji će biti isplaćen izvršitelju uz prikaz fiksnog tečaja

konverzije. Dakle, u ugovoru o djelu i autorskopravnom ugovoru bit će potrebno iznose iskazati dvojno, dok potvrde o isplaćenom drugom dohotku koje će se dostavljati u 2023. nije potrebno dvojno iskazivati. Važno je istaknuti kako je u ugovoru o djelu i autorskopravnom ugovoru potrebno dvojno iskazati neto iznos koji se isplaćuje izvršitelju što zahtjeva da se obračun drugog dohotka napravi prilikom sklapanja ugovora.

- **Neprekidnost pravnih instrumenata**

Kako je i ranije navedeno, skladno načelu neprekidnosti pravnih instrumenata uvođenje eura ne daje pravo bilo kojoj strani na valjani jednostrani raskid ili otkaz pravnog instrumenta u skladu s člankom 3. Uredbe (EZ) br. 1103/97, izmjenu njegove pojedine odredbe, osim ako je između strana drukčije izrijekom ugovoren ili ako je Zakonom o uvođenju eura ili posebnim propisom drukčije uređeno. Na odgovornost strana uslijed postupanja protivno toj obvezi na odgovarajući način primjenjuju se odredbe propisa kojim se uređuju obvezni odnosi. Ako je pravni instrument ugovoren u kuni s valutnom klauzulom u drugoj valuti koja nije euro, smatrat će se pravnim instrumentom koji je ugovoren u euru s valutnom klauzulom u drugoj valuti koja nije euro. U skladu s ovim načelom iznosi na depozitnim, štednim i transakcijskim računima, drugim računima za plaćanje, platnim instrumentima i na ostalim evidencijama u kuni preračunavaju se u iznose u euru bez naknade uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura i to bez izmjene jedinstvenog broja računa. Preračunavanje novčanih sredstava na računu neće utjecati na ugovorene punomoći po tim računima. Ako prije uvođenja eura klijent u jednoj instituciji ima račun u kuni i račun u euru, nakon uvođenja eura njegov račun u kuni postat će račun u euru. S obzirom da će nakon ove izmjene imati dva računa u euru, klijent ima pravo u roku od 60 dana od dana uvodenja eura bez naknade zatvoriti jedan ili više računa i prenijeti sredstva na račun po izboru u istoj instituciji.

- **Preračunavanje iznosa kod naloga za plaćanje iskazanog u kuni**

Nakon dana uvođenja eura neće biti dozvoljeno izvršavati platne transakcije u kuni. Dakle, uvođenjem eura nalozi za plaćanje izvršavat će se u euru. S obzirom na načelo učinkovitosti i ekonomičnosti, nalog za plaćanje (uplatnica) koji je primatelj plaćanja tiskao i unaprijed dostavio platitelju, a platitelj ga podnio na izvršenje banch ili drugom pružatelju platnih usluga nakon dana uvođenja eura, izvršava se u euru preračunanjem iznosa u kuni uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura. Nalozi za plaćanje u kuni će se zaprimati i na ovaj način izvršavati do isteka šest mjeseci od dana uvođenja eura. Nalog za plaćanje u kuni koji je zaprimljen prije dana uvođenja eura, a treba se izvršiti nakon dana uvođenja eura, izvršit će se u euru na način da će se navedeni iznos u kuni preračunati uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura.

- **Pravila za preračunavanje kod ugovora o kreditu, ugovora o leasingu i ugovora o osiguranju u kuni**

Prema načelu neprekidnosti pravnih instrumenata postupak uvođenja eura ne utječe na valjanost postojećih pravnih instrumenata u koje, između ostalog, ubrajamo ugovore. Nesporno je kako zbog uvodenja eura neće biti potrebno mijenjati niti jedan postojeći ugovor, pa tako niti postojeće ugovore o kreditu neovisno o tome je li riječ o kunskim kreditima ili kreditima s valutnom klauzulom u eurima. Dakle, radi uvođenja eura neće se mijenjati postojeći ugovori, nego će se iznosi iskazani u kuni u tim ugovorima preračunati u euro uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz

Zakona o uvodenju eura. Fiksni tečaj konverzije i pravila za preračunavanje i zaokruživanje kod ugovora o kreditu u kuni primjenjuju se na nedospjeli iznos glavnice u kuni, dospjeli obračunati, a neplaćeni iznos glavnice u kuni, ostale nedospjele iznose u kuni koji proizlaze iz ugovornog odnosa i ostale dospjele obračunate, a neplaćene iznose u kuni koji proizlaze iz ugovornog odnosa. Bitno je istaknuti kako kod ugovora o kreditu u kuni i kod ugovora o leasingu u kuni s valutnom klauzulom u euru, svi iznosi koji proizlaze iz ugovornog odnosa, a iskazani su u euru nakon dana uvođenja eura ostaju u euru kako je bilo ugovorenno prije dana uvođenja eura. Navedeno se primjenjuje i na ugovore o osiguranju u kuni s valutnom klauzulom.

- **Prilagodba kamatnih stopa**

Kod kredita koji su ugovoreni s promjenjivom kamatnom stopom, na dan uvođenja eura će biti potrebno modificirati postojeće parametre i to na način koji je izrijekom propisan u Zakonu o uvođenju eura. Ugovori o kreditu koji su ugovoreni s promjenjivom kamatnom stopom nastaviti će vrijediti, ali će kamatne stope umjesto uz parametar u nacionalnoj valuti nakon uvođenja eura biti vezane uz odgovarajući parametar u euru. Pritom se finansijski položaj dužnika neće smjeti pogoršati, a eventualni troškovi koji u određenim slučajevima mogu nastati zbog primjene zakonodavnog uređenja kakvo je predviđeno u Zakonu o uvođenju eura ne smiju snositi klijenti kreditnih institucija, već same kreditne institucije. Ako je bila ugovorena fiksna kamatna stopa, nakon uvođenja eura ta kamatna stopa ostaje kakva je bila ugovorena prije dana uvođenja eura. Kod promjenjivih kamatnih stopa osnovno je pravilo da parametar uz koji je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, nakon uvođenja eura ostaje isti kakav je bio prije uvođenja eura. Do promjena mora doći ako je kao parametar ugovorena nacionalna referentna stopa prosječnog troška financiranja hrvatskog bankovnog sustava (u dalnjem tekstu: NRS) za kunu, prinos na trezorske zapise Ministarstva financija ili prosječna kamatna stopa na depozite građana u kuni. Bitno je istaknuti kako će Hrvatska narodna banka najmanje 30 dana prije dana uvođenja eura objaviti privremenu Nacionalnu referentnu stopu prosječnog troška financiranja hrvatskoga bankovnog sustava (u dalnjem tekstu: privremeni NRS) izračunatu na osnovi svih izvora sredstava i troškova u valutama kuna (bez valutne klauzule) i euro (uključujući i kunu s valutnom klauzulom u euru), za sve obuhvate i sve ročnosti za sva referentna razdoblja za koja je Hrvatska narodna banka prethodno već izračunala i objavila NRS odvojeno za valute euro, kuna, američki dolar i švicarski franak. Hrvatska narodna banka će nakon dana uvođenja eura prestati objavljivati NRS za kunu za nove referentne datume, a objavljivat će NRS za euro izračunat na osnovi svih izvora sredstava i troškova u valuti euro, uključujući i izvore sredstava i troškove u valuti kuna te kuna s valutnom klauzulom u euru za razdoblja prije dana uvođenja eura, za sve obuhvate i ročnosti. Na dan uvođenja eura vjerovnik je dužan za sve ugovore o kreditu i ugovore o leasingu koji su sklopljeni s potrošačem u kojima se parametar za izračun promjenjiva kamatne stope primjenjuje NRS za euro ili kunu, provesti izvanredan izračun kamatne stope najmanje dva tjedna prije dana uvođenja eura na način da se kamatna stopa izračunava se kao zbroj posljednje primijenjene fiksne marže i vrijednosti privremenog NRS-a za posljednje referentno razdoblje odgovarajućeg obuhvata (NRS1, NRS2 ili NRS3) i ročnosti (3M, 6M ili 12M), s početkom primjene tako izračunate kamatne stope pri prvom redovitom obračunu kamate počevši od uvođenja eura, uz sljedeće prilagodbe:

- ako je za posljednje referentno razdoblje vrijednost NRS-a koji se primjenjuje po kreditu ili leasingu veća od vrijednosti privremenog NRS-a za odgovarajući obuhvat i ročnost, fiksna marža ostaje nepromijenjena, a vjerovnik je dužan smanjiti kamatnu stopu za apsolutni iznos razlike između te dvije vrijednosti
- ako je za posljednje referentno razdoblje vrijednost NRS-a koji se primjenjuje po kreditu ili leasingu manja od vrijednosti privremenog NRS-a za odgovarajući obuhvat i

ročnost, vjerovnik je dužan smanjiti fiksnu maržu za apsolutni iznos razlike između te dvije vrijednosti, a kamatna stopa ostaje nepromijenjena.

- **Obavještavanje klijenata**

Kreditne institucije, kreditne unije, institucije za platni promet i institucija za elektronički novac i drugi vjerovnici sukladno propisu kojim se uređuje potrošačko kreditiranje će morati svoje klijente obavijestiti o nadolazećim promjenama sukladno Zakonu o uvođenju eura. Klijente će biti potrebno obavijestiti putem minimalno jednog kanala komunikacije, pisanim ili elektroničkim putem i to putem općenite i individualne obavijesti na način i u rokovima predviđenima Zakonom o uvođenju eura. I pružatelji finansijskih usluga, kao i kreditne institucije koja su pružatelj finansijskih usluga dužni su obavještavati članove odnosno klijente o svim bitnim elementima preračunavanja.

- **Preračunavanje visine plaće i drugih naknada**

Poštujući načelo neprekidnosti pravnih instrumenata sukladno kojemu uvođenje eura ne utječe na valjanost postojećih pravnih instrumenata u kojima se navodi kuna, člankom 67. Zakona o uvođenju eura uređeno je, kako će se nakon dana uvođenja eura visina plaće koja se isplaćuju radniku na temelju kolektivnog ugovora, pravilnika o radu i ugovora o radu preračunati u euro uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje. Navedena odredba upućuje poslodavca da bruto plaću koja je u ugovoru o radu ili drugom aktu navedena u kuni preračuna u euro. To će u, pravilu, biti jednokratno, prilikom isplate plaće u siječnju 2023. za prosinac 2022. Taj preračunati bruto iznos plaće u euru koristit će se za obračun plaće sve dok se isti eventualno ne promijeni. Stoga, neće biti potrebno mijenjati ugovore i druge dokumente izražene u kuni, već će se iznos u kuni smatrati odgovarajućim iznosom u euru, koji će se prilikom isplate preračunati uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje. Važno je napomenuti kako je Zakonom o uvođenju eura poslodavcu propisana i obveza dvojnog iskazivanja (dakle, istodobnog navođenja iznosa u kuni i u euru) ukupnog iznosa koji se radniku isplaćuje na račun i to na ispravi o isplati plaće, naknadi plaće, otpremnine i drugih materijalnih prava temeljem propisa, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu i ugovora o radu uz prikaz fiksnog tečaja konverzije, koja će nastupiti već od 5. rujna 2022., a sve s ciljem privikavanja potrošača na novu službenu valutu. Isto pravilo, utvrđeno u članku 68. Zakona o uvođenju eura, primjenjuje se na mirovine i druga primanja iz mirovinskog osiguranja te na socijalna davanja i druge naknade koje se iz proračuna isplaćuju građanima i kućanstvima. Navedeno, također, vrijedi prilikom utvrđivanja iznosa zaostalih i preplaćenih mirovina, socijalnih naknada te drugih naknada koje se iz proračuna isplaćuju građanima i kućanstvima.

- **Finansijski planovi neprofitnih organizacija**

Finansijski planovi i drugi prateći dokumenti koji će se sastavljati u 2022. godini za 2023. godinu, a koji se odnose na razdoblje nakon dana uvođenja eura **sastavljaju se, donose i objavljuju na način da se vrijednosti u njima iskazuju u euru**. Ova je obveza propisana u članku 69. Zakona o uvođenju eura i nužna je radi činjenice da od dana uvođenja eura kao službene valute neprofitna organizacija mora moći izvršavati finansijski plan u eurima. Iako neprofitne organizacije nemaju obvezu dvojnog iskazivanja u svojim finansijskim planovima i drugim pratećim dokumentima, nema zapreke da svojim upravljačkim tijelima dvojno iskažu najvažnije podatke u finansijskom planu i drugim pratećim dokumentima i to u obujmu za koji smatraju da je primjeren, odnosno kako to zatraže njihova upravljačka tijela.

Financijski plan za 2023. godinu donosi najviše tijelo neprofitne organizacije, odnosno tijelo koje je temeljem statuta neprofitne organizacije za to ovlašteno, najkasnije do 31. prosinca 2022.

Primjer finansijskog plana neprofitne organizacije XY za 2023. godinu

Račun		PRIHODI	Iznos u eurima
		Naziv računa	
31		Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	17.917,58
	311	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	17.917,58
34		Prihodi od imovine	663,61
	341	Prihodi od finansijske imovine	663,61
35		Prihodi od donacija	111.487,16
	351	Prihodi od donacija iz proračuna	100.869,33
	353	Prihodi od trgovackih društava i ostalih pravnih osoba	9.290,60
	354	Prihodi od građana i kućanstava	1.327,23
36		Ostali prihodi	1.327,23
	361	Prihodi od naknade štete i refundacija	1.327,23
		UKUPNO PRIHODI	131.395,58
	5221	KORIŠTENI DIO PRENESENOG VIŠKA PRIHODA	46.452,98
RASHODI			
41		Rashodi za radnike	37.162,39
	411	Plaće	30.791,69
	412	Ostali rashodi za radnike	1.061,78
	413	Doprinosi na plaće	5.308,91
42		Materijalni rashodi	120.777,76
	423	Naknade volonterima	23.890,11
	424	Naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa	41.807,68
	425	Rashodi za usluge	26.544,56
	426	Rashodi za materijal i energiju	13.272,28
	429	Ostali nespomenuti materijalni rashodi	15.263,12
43		Rashodi amortizacije	15.926,74
	431	Amortizacija	15.926,74
44		Finansijski rashodi	663,61
	443	Ostali finansijski rashodi	663,61
46		Ostali rashodi	3.318,07
	461	Kazne, penali i naknade štete	1.990,84
	462	Ostali nespomenuti rashodi	1.327,23
		UKUPNO RASHODI	177.848,56
		UKUPNO PRENESENI VIŠAK PRIHODA*	132.722,81
		KORIŠTENI PRENESENI VIŠAK PRIHODA (dio 5221)*	46.452,98
		VIŠAK PRIHODA ZA KORIŠTENJE U NAREDNIM GODINAMA	86.269,83

* Ukupno preneseni višak prihoda u kunama prenesen iz 2022. godine preračunava se u eure uz primjenu fiksног tečaja konverzije i prema pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura.

* Korišteni preneseni višak prihoda u kunama prenesen iz 2022. godine preračunava se u eure uz primjenu fiksног tečaja konverzije i prema pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura.

Poslovne knjige

Poslovni događaji koji se odnose na razdoblje nakon dana uvođenja eura evidentiraju se u poslovnim knjigama u euru, a po potrebi i u drugoj stranoj valuti. Stanja u kuni prenesena iz poslovnih knjiga za godinu koja je prethodila godini u kojoj je uveden euro preračunavaju se u euro uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje. Knjigovodstvena isprava izražena u kuni ili nekoј drugoj valuti koja nije euro, izdana prije dana uvođenja eura, a koja se odnosi na obračunsko razdoblje nakon dana uvođenja eura, preračunava se u euro uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje, odnosno uz primjenu tečaja eura prema toj drugoj stranoj valuti. Razlike do kojih će doći zbog primjene pravila za preračunavanje i zaokruživanje evidentiraju se u poslovnim knjigama u skladu s računovodstvenim standardom, odnosno u skladu sa zakonima i podzakonskim propisima kojima se uređuje ovo područje. Za dug ili dio ukupnog duga dužnika prema vjerovniku po pojedinom pravnom poslu koji je uslijed primjene fiksног tečaja konverzije i pravila preračunavanja i zaokruživanja iz Zakona o uvođenju eura manji od jednog centa, obveza prestaje, a ta tražbina ili potraživanje odnosno taj dio ukupne tražbine ili potraživanja vjerovnika prema dužniku se otpisuje po službenoj dužnosti, odnosno po sili Zakona o uvođenju eura. Dodatno, a kako bi se izbjegli efekti tečajnih razlika kroz prijelazne i završne odredbe Zakona o uvođenju eura propisano je da srednji tečaj Hrvatske narodne banke za euro koji se primjenjuje na dan koji prethodi danu uvođenja eura treba biti jednak fiksnom tečaju konverzije.

Podaci o vrijednosti poslovnih promjena i transakcija za poslovnu godinu koja završava 31.12.2022. iskazuju se i unose u glavnu knjigu i analitičke knjigovodstvene evidencije u kunama. Podaci o vrijednosti poslovnih promjena i transakcija za poslovnu godinu koja počinje s 1. siječnja 2023. iskazuju se i unose u glavnu knjigu i analitičke knjigovodstvene evidencije u eurima.

Evidencija knjigovodstvenih isprava:

1. *Knjigovodstvene isprave s datumom izdavanja i zaprimanja prije i na 31.12.2022.*

Knjigovodstvene isprave (izlazni i ulazni računi, uplatnice i isplatnice, putni nalozi, obračunske isprave, nalozi za isplatu, privremene i obračunske situacije i drugo) s datumom izdavanja prije i na 31.12.2022. i zaprimljene na knjiženje do 31.12.2022., neovisno o tome sadrže li dvojne iznose (kune i euro), knjiže se i unose u poslovne knjige za 2022. godinu u kunama.

2. *Knjigovodstvene isprave s datumom izdavanja prije i na 31.12.2022., a zaprimljene u razdoblju od 1.1.2023 do datuma u siječnju 2023. određenog za zaključna knjiženja za 2022. godinu*

Knjigovodstvene isprave (izlazni i ulazni računi, uplatnice i isplatnice, putni nalozi, obračunske isprave, nalozi za isplatu, privremene i obračunske situacije i drugo) s datumom izdavanja prije i na 31.12.2022. i zaprimljene na knjiženje u razdoblju od 1.1.2023. do datuma u siječnju 2023. koji će biti određen za zaključna knjiženje za 2022., neovisno o tome sadrže li dvojne iznose (kune i euro), knjiže se i unose u poslovne knjige za 2022. godinu u kunama.

3. *Knjigovodstvene isprave s datumom izdavanja i zaprimanja 1.1.2023 pa nadalje*

Knjigovodstvene isprave (izlazni i ulazni računi, uplatnice i isplatnice, putni nalozi, obračunske isprave, nalozi za isplatu, privremene i obračunske situacije i drugo) s datumom izdavanja i zaprimanja 1.1. 2023. pa nadalje, neovisno o tome sadrže li dvojne iznose (kune i euro), knjiže se i unose u poslovne knjige za 2023. godinu u eurima.

Početna stanja na računima u glavnoj knjizi i analitičkim evidencijama na dan 1.1.2023. bit će izražena u eurima, a izračunat će se konverzijom iznosa zaključnih stanja računa na dan 31.12.2022. prema fiksnom tečaju konverzije i pravilima za preračunavanje i zaokruživanje sukladno Zakonu o uvođenju eura.

Ako zbog pravila zaokruživanja kod preračunavanja zaključnih stanja u kunama na dan 31.12.2022. u početna stanja u eurima na dan 1.1.2023. nastane razlika između ukupne vrijednosti imovine (aktive) te ukupne vrijednosti obveza i vlastitih izvora (pasive) na dan 1.1.2023. ta će se razlika iskazati na teret ili u korist vlastitih izvora u bilanci na dan 1.1.2023. U bilješkama uz finansijske izvještaje za 2023. godinu potrebno je naznačiti koliki je iznos razlike između ukupne vrijednosti imovine te ukupne vrijednosti obveza i vlastitih izvora u bilanci na dan 1.1.2023. nastao uslijed preračunavanja kuna u euro kod uvođenja eura kao službene valute u RH iskazan na teret ili u korist vlastitih izvora.

- **Izvještavanje kod neprofitnih organizacija**

Kada je riječ o izvještavanju kod neprofitnih organizacija važno je odrediti razdoblje na koje se izvještavanje odnosi. Prema tome **izvještaji i izvješća koji se odnose na razdoblje koje završava prije dana uvođenja eura, sastavljuju se i objavljaju na način da se vrijednosti u izvještajima i izvješćima iskazuju u kuni. Izvještaji i izvješća koji se odnose na razdoblje nakon dana uvođenja eura, sastavljuju se i objavljaju na način da su vrijednosti iskazane u euru.** Ako takvi izvještaji i izvješća koji se sastavljuju i objavljaju u euru sadržavaju i usporedne podatke za prethodne godine, podaci za te godine preračunavaju se iz kune u euro radi bolje usporedivosti podataka, uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura.

Godišnji finansijski izvještaji neprofitnih organizacija sastoje se od Bilance (na Obrascu: BIL-NPF), Izvještaja o prihodima i rashodima (na Obrascu: PR-RAS-NPF) i Godišnjeg izvještaja o primicima i izdacima (na Obrascu: G-PR-IZ-NPF). Polugodišnji finansijski izvještaj sastoji se od Izvještaja o prihodima i rashodima (na Obrascu: PR-RAS-NPF), a predaju ga samo neprofitne organizacije koje vode dvojno knjigovodstvo.

Godišnji finansijski izvještaji za 2022. godinu predaju se u roku od 60 dana od prestanka poslovne godine, što znači da će se finansijski izvještaji za 2022. godinu predavati u 2023. godini. U skladu s člankom 71. stavkom 1. Zakona o uvođenju eura iznosi u godišnjim finansijskim izvještajima za 2022. godinu navodit će se u kunama jer je kuna službena valuta u razdoblju na koje se odnose.

1. Primjer finansijskih izvještaja neprofitne organizacije XY za 2022. godinu za razdoblje u kojem je kuna službena valuta i koji će se podnositi u kunama

Obrazac: BIL-NPF

BILANCA

na dan _____

2022.

u kunama (bez lipa)

Račun iz rač. plana	OPIS	AOP	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6
IMOVINA					
	IMOVINA (AOP 002+074)	001			-
0	Nefinancijska imovina (AOP 003+018+047+051+055+064)	002			-
01	Neproizvedena dugotrajna imovina (AOP 004+008-017)	003			-
011	Materijalna imovina – prirodna bogatstva (AOP 005 do 007)	004			-
0111	Zemljište	005			-
0112	Rudna bogatstva	006			-
0113	Ostala prirodna materijalna imovina	007			-
012	Nematerijalna imovina (AOP 009 do 016)	008			-
0121	Patenti	009			-
0122	Koncesije	010			-
0123	Licence	011			-

Obrazac: PR-RAS-NPF

IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA

za razdoblje od _____ do _____

2022

u kunama (bez lipa)

Račun iz rač. plana	OPIS	AOP	Ostvareno u istom razdoblju prethodne godine	Ostvareno u izvještajno m razdoblju	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6
PRIHODI					
3	PRIHODI (AOP 002+005+008+011+024+032+041)	001			
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga (AOP 003+004)	002			
3111	Prihodi od prodaje roba	003			
3112	Prihodi od pružanja usluga	004			

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ O PRIMICIMA I IZDACIMA

za razdoblje od _____ do _____

2022

u kunama (bez lipa)

RED.BR.	OPIS	AOP	Ostvareno u prethodnoj poslovnoj godini	Ostvareno u tekućoj poslovnoj godini	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6
I. PRIMICI					
1.	Primici od prodaje roba i pružanja usluga	001			-
2.	Primici od članarina i članskih doprinosa	002			-
3.	Primici iz javnih izvora na temelju posebnih zakona	003			-
4.	Primici od donacija (od 4.1.do 4.6.)	004			-
4.1.	iz državnog proračuna	005			-

Prvi finansijski izvještaj koji će se odnositi na razdoblje kada će euro biti službena valuta u Republici Hrvatskoj koji će neprofitne organizacije predavati u 2023. godini je polugodišnji finansijski izvještaj za prvo polugodište 2023. godine koji neprofitne organizacije koje vode dvojno knjigovodstvo imaju obvezu predati 30 dana nakon isteka izvještajnog razdoblja. **Iznosi u navedenom finansijskom izvještaju od tada pa nadalje će se iskazivati u eurima.** Usporedne podatke u tom finansijskom izvještaju za prethodnu 2022. poslovnu godinu bit će potrebno preračunati u eure uz primjenu fiksног tečaja konverzije. Godišnji finansijski izvještaj za 2023. godinu sve neprofitne organizacije predavat će u 2024. godini u roku od 60 dana od prestanka poslovne godine i to u eurima i tako će biti i nadalje.

2. Primjer finansijskih izvještaja neprofitne organizacije XY za 2023. godinu za razdoblje u kojem će euro biti službena valuta i koji će se podnositi u eurima

BILANCA

na dan _____

2023.	OPIS	AOP	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6
IMOVINA					
	IMOVINA (AOP 002+074)	001			
0	Nefinancijska imovina (AOP 003+018+047+051+055+064)	002			-
01	Neproizvedena dugotrajna imovina (AOP 004+008-017)	003			-
011	Materijalna imovina – prirodna bogatstva (AOP 005 do 007)	004			-
0111	Zemljište	005			-
0112	Rudna bogatstva	006			-
0113	Ostala prirodna materijalna imovina	007			-
012	Nematerijalna imovina (AOP 009 do 016)	008			-
			u eurima	u eurima	

IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA

za razdoblje od _____ do _____

2023.

u eurima

Račun iz rač. plana	OPIS	AOP	Ostvareno u istom razdoblju prethodne godine	Ostvareno u izvještajnom razdoblju	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6
PRIHODI					
3	PRIHODI (AOP 002+005+008+011+024+032+041)	001			
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga (AOP 003+004)	002			
3111	Prihodi od prodaje roba	003			
3112	Prihodi od pružanja usluga	004			
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa (AOP 006+007)	005			
3211	Članarine	006			
3212	Članski doprinosi	007			
33	Prihodi po posebnim propisima (AOP 009+010)	008			

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ O PRIMICIMA I IZDACIMA

za razdoblje od _____ do _____

2023.

u eurima

RED.BR.	OPIS	AOP	Ostvareno u prethodnoj poslovnoj godini	Ostvareno u tekućoj poslovnoj godini	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6
PRIMICI					
1.	Primici od prodaje roba i pružanja usluga	001			
2.	Primici od članarina i članskih doprinosa	002			-
3.	Primici iz javnih izvora na temelju posebnih zakona	003			-
4.	Primici od donacija (od 4.1.do 4.6.)	004			-
4.1.	iz državnog proračuna	005			-
4.2.	iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	006			-
4.3.	od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	007			-
4.4.	od trgovачkih društava i ostalih pravnih osoba	008			-

- Prijave poreza i drugih javnih davanja**

Članak 73. Zakona o uvodenju eura posvećen je poreznom aspektu uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Osnova je da se **prijava poreza i drugih javnih davanja za obračunska razdoblja koja završavaju prije dana uvođenja eura podnosi u kuni**. Obveznici poreza na dobit čije porezno razdoblje započinje prije dana uvođenja eura, a završava nakon dana uvođenja eura, prijavu poreza na dobit za to porezno razdoblje te sve druge obrasce i izvješća koji se u skladu s posebnim propisima o oporezivanju dobiti i drugim posebnim propisima podnose uz Prijavu poreza na dobit ili za iste obveza podnošenja Poreznoj upravi dospijeva s krajnjim rokom propisanim za podnošenje Prijave poreza na dobit, dostavljaju u euru. Obrazac JOPPD Izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja koji prema posebnim propisima koji uređuju oporezivanje dohotka, ima oznaku izvješća prije dana uvođenja eura podnosi se u kuni, a Obrazac JOPPD koji ima oznaku izvješća nakon dana uvođenja eura podnosi se u euru. Ispravak porezne prijave/obrasca podnosi se u valuti u kojoj je dostavljen izvorno. Knjigovodstvena stanja na zadnji dan prije dana uvođenja eura u poreznim evidencijama

preračunavaju se u euro uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura bez obzira iz kojih godina potječu, te će se od dana uvođenja eura početna stanja i sve promjene poslovnih događaja nakon dana uvođenja eura unositi u euru. Iznosi obveza i tražbina na zadnji dan prije dana uvođenja eura koja se preračunavaju u eure uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura, a koji će iznositi manje od jednog centa, ne prenose se kao početno stanje na dan uvođenja eura. Nakon dana uvođenja eura, ovisno o potrebama pojedinačnih poslovnih procesa, iznosi za povrat ili uplatu preračunavaju se u eure uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura. Prilikom razmjene podataka iz službenih evidencija tijelo koje dostavlja podatke iste će dostavljati u valuti koja je iskazana u poreznim prijavama i obrascima koji su predmet dostave, a tijelo koje zaprima podatke će sukladno potrebama preračunati dostavljene podatke u drugu valutu sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura.

- **Nadzor i prekršajne odredbe**

Na neprofitne se organizacije primjenjuje cijeli dio nadzora, kao i prekršajne odredbe za nepoštivanje obveza utvrđenih u Zakonu o uvođenju eura. Čak 12 tijela ovlaštenih za nadzor, svako u svom djelokrugu rada provodit će nadzor nad primjenom Zakona o uvođenju eura i propisa donesenih na temelju njega pri čemu će međusobno surađivati i razmjenjivati podatke i informacije potrebne za postupak nadzora te će se međusobno obavještavati o nepravilnostima i nezakonitostima koje utvrde tijekom obavljanja nadzora/kontrole/provjere, kao i o izrečenim mjerama. Za neprofitne organizacije koje nisu poslovni subjekti ključan će biti nadzor od strane Ministarstva financija koje će nadgledati primjenu Zakona o uvođenju eura u području finansijskog i proračunskog nadzora i sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te od strane Porezne uprave, u području sastavljanja finansijskih i drugih izvještaja te prijave poreza i drugih javnih davanja. Vrlo je važno istaknuti načelo oportuniteta iz kojega proizlazi kako tijela ovlaštena za nadzor neće podnijeti optužni prijedlog, odnosno izdati prekršajni nalog niti naplatiti kaznu na mjestu počinjenja prekršaja u slučajevima utvrdenog prekršaja prvi put ako subjekt nadzora ili fizička osoba tijekom nadzora otkloni nepravilnosti i nedostatke, odnosno posljedice tih nepravilnosti i nedostataka, utvrđenih u nadzoru, što će se utvrditi u zapisniku ili ako subjekt nadzora očitovanjem na zapisnik preuzme obvezu da u određenom roku otkloni nepravilnosti i nedostatke utvrđene u nadzoru. Prekršajne odredbe propisane u kunama primjenjuju se do dana uvođenja eura, a od dana uvođenja eura primjenjivat će se odredbe u eurima pri čemu su opisi kažnjivih ponašanja iz odredbe u kunama prenesene i u članak 88. Zakona o uvođenju eura s opisom kažnjivih ponašanja i novčanim kaznama u eurima uz dodavanje prekršaja koji se mogu počiniti od dana uvođenja eura.

IV. PRILAGODBA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA KOJE SU POSLOVNI SUBJEKTI

Kako je i ranije navedeno, na ovu kategoriju neprofitnih organizacija se odnose sve odredbe Zakona o uvođenju eura koje se odnose općenito na poslovne subjekte, uključujući i sve prethodno pojašnjene odredbe, a u nastavku se dodatno stavlja naglasak na neke od najvažnijih aspekata.

- **Smjernice za prilagodbu gospodarstva u procesu zamjene hrvatske kune eurom**

S ciljem pravovremenog informiranja poslovnih subjekata općenito, uključujući i neprofitne organizacije koje su poslovni subjekti, o pripremama koje je potrebno provesti u postupku uvođenja eura kao nacionalne valute, uključujući i detalje vezane za obvezu dvojnog iskazivanja kod poslovnih subjekata pripremljene su i objavljene Smjernice za prilagodbu gospodarstva u procesu zamjene hrvatske kune eurom. To je dokument koji sadrži detaljne informacije o prilagodbama koje očekuju sve poslove subjekte o vremenskom okviru uvođenja eura te upućuje na izazove koji se mogu pojaviti u provedbi planiranih mjera, a pripremljen je pripremljene kroz opsežne konzultacije s udruženjima poslovnih subjekata i pojedinačnim trgovačkim društvima, kojima zahvaljujemo na izvrsnoj suradnji. Revidirane Smjernice su objavljene u lipnju i dostupne na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja¹

- **Dvojno iskazivanje**

Od svih obveza se posebno ističe obveza dvojnog iskazivanja. Dvojno iskazivanje je iskazivanje cijena robe, usluga i drugih novčanih iskaza vrijednosti na način da su istodobno istaknuti u kuni i u euru uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona o uvođenju eura. Dvojno iskazivanje predstavlja jednu od ključnih mjer zaštite potrošača kojoj je cilj sprječavanje neopravdanog povećanja cijena i neispravnog preračunavanja. Ova obveza odnosi se u prvom redu na odnos s potrošačima u Republici Hrvatskoj. Dakle, ako postoji odnos poslovnog subjekta prema drugom poslovnom subjektu, kreditnoj instituciji, kreditnoj uniji, instituciji za platni promet, instituciji za elektronički novac, pružatelju finansijske usluge ili tijelu javne vlasti, odnosno obratno, između takvih pravnih osoba nema obveze dvojnog iskazivanja. To nije zabranjeno, dakle može se dvojno iskazivati i u takvim poslovnim odnosima, ali nije obvezno, tj. neće se smatrati da se ne poštuju odredbe Zakona o uvođenju eura.

U smislu odredaba Zakona o uvođenju eura razlikuju se razdoblje dobrovoljnog i razdoblje obveznog dvojnog iskazivanja. **Dobrovoljno dvojno iskazivanje može započeti od dana kada bude poznat fiksni tečaj konverzije. Obvezno dvojno iskazivanje je razdoblje koje započinje prvog ponедјeljka u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem istekne trideset dana od dana objave odluke Vijeća EU o usvajanju eura u skladu s člankom 140. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i uredbe koju će Vijeće EU donijeti u skladu s člankom 140. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, a kojom će biti utvrđen fiksni tečaj konverzije te završava protekom 12 mjeseci od dana uvođenja eura. Prema toj odredbi obveza dvojnog iskazivanja nastupa prvog ponедјeljka u rujnu, tj. 5. rujna 2022. i traje sve do kraja 2023. godine.** Prilikom dvojnog iskazivanja cijena i drugih novčanih iskaza vrijednosti, cijene i drugi novčani iskazi vrijednosti koji nisu iskazani u službenoj novčanoj jedinici, tj. u službenoj valuti su **informativnog karaktera.**

Prilikom dvojnog iskazivanja cijena prema potrošačima potrebno je dvojno iskazati cijene na svaki dostupni način, te putem svih dostupnih medija, uz jednu iznimku, koju je bilo potrebno propisati uzimajući u obzir samu prirodu oglašavanja. Dakle, poslovnim subjektima propisana je obveza dvojnog iskazivanja cijena roba i usluga za poslovne subjekte u poslovnim prostorijama na prodajnom mjestu ili na robi, odnosno na cjeniku, na internetskoj stranici, u obavijestima koje se potrošaču daju prije ili tijekom sklapanja ugovora izvan poslovnih prostorija i ugovora na daljinu, u ponudi na trajnom mediju, tijekom provođenja oglašavanja u bilo kojem obliku, kojim se nudi prodaja robe ili usluge te putem drugih oblika iskazivanja cijena. U Zakonu o uvođenju eura izrijekom je propisano da je uz ponudu potrebno dvojno

¹https://mingor.gov.hr/UserDocs/Images//Trgovina//Lipanj%202022_Euro_Smjernice%20za%20prilagodbu%20gospodarstva.pdf

iskazivati i na ugovorima s potrošačima, kao i da je potrebno dvojno iskazivati ukupan iznos na opomeni i drugoj obavijesti potrošaču o nepodmirenem dugu u kojima se dvojno iskazuje ukupan iznos opomene i druge obavijesti koje se dostavljaju potrošaču, uključujući i obavijesti o cesiji te pojedinačne obavijesti koje se dostavljaju potrošačima nakon cesije o nepodmirenem dugu u kojima se dvojno iskazuje ukupan iznos za naplatu na tom aktu koji se dostavlja potrošaču. Iznimka od obveze dvojnog iskazivanja tijekom oglašavanja propisana je za oglašavanje putem radijskih programa i glasovnih poruka u ostalim oblicima oglašavanja kako bi se izbjeglo zbijanje potrošača. Poslovni subjekt ima obvezu dvojno iskazati i cijenu i fiksni tečaj konverzije na jasan, čitljiv, vidljiv i lako uočljiv način.

Zakonom o uvođenju eura su propisane iznimke od obveze dvojnog iskazivanja cijena prema potrošačima za određene poslovne subjekte za koje bi prilagodba dvojnom iskazivanju cijena bila teško ostvariva iz tehničkih, operativnih ili drugih razloga, ili bi isto bilo ostvarivo uz nerazmjerne troškove. U članku 44. Zakona o uvođenju predviđene su tri skupine iznimaka od obveze dvojnog iskazivanja.

U prvoj skupini iznimaka od obveze dvojnog iskazivanja su poslovni subjekti koji prodaju robu i usluge na specifičan način i na specifičnim lokacijama, gdje bi, obzirom na način (primjerice, putem automata), ograničen prostor (na štandovima) i metode prodaje (OPG-ovi, kiosci, pokretna prodaja, proizvodni objekti, prigodna prodaja, u prostorijama objekata s drugom namjenom), dvojno iskazivanje cijena rezultiralo većim troškovima za poslovne subjekte u odnosu na korist koju bi potrošač imao u slučaju da bi se cijene dvojno iskazivale, posebice iz razloga što bi, radi ograničenosti prostora prilikom provođenja prodaje na navedenim lokacijama, dvojno iskazivanje cijena moglo rezultirati dovođenjem potrošača u zabludu radi nepreglednosti iskazanih cijena.

U drugoj skupini iznimaka od obveze dvojnog iskazivanja su određeni oblici iskazivanja cijena kod kojih bi dvojno iskazivanje putem navedenih oblika uzrokovalo nerazmjerne troškove poslovnim subjektima, posebice uzimajući u obzir da bi tehnička prilagodba informatičkih sustava iziskivala ne samo iznimne financijske troškove, već dugo vremensko razdoblje, radi čega bi postojala realna mogućnost da poslovni subjekti ne bi bili u mogućnosti pravovremeno osigurati dvojno iskazivanje cijena. U ovu kategoriju spadaju: totemi benzinskih postaja, fiksni paneli, agregati i uređaji električnih punionica, TV sučelja u svrhu prodaje usluga, iznosi cijena zrakoplovnih karata, zasloni blagajni i samoposlužni uređaji za prodaju roba i usluga, uređaji za samoočitavanje cijena u trgovini i dr.

U trećoj skupini iznimaka od obveze dvojnog iskazivanja su situacije gdje je cijena u kunama već istaknuta na samoj robi te bi ponovno tiskanje i puštanje u promet takvih artikala s dvojno iskazanim cijenama predstavljalo nepotreban i prekomjeran trošak. To su primjerice povratne naknade na ambalaži, cijene prethodno otisnute na knjigama i drugim periodičkim publikacijama, i dr. Potrebno je naglasiti da, u slučaju opisanih iznimaka od obveze dvojnog iskazivanja za određene poslovne subjekte, poslovni subjekti i dalje imaju obvezu dvojno iskazivati cijene na računu koji ispostavljaju potrošačima, ali i putem drugih oblika i načina iskazivanja cijena koji nisu izuzeti (primjerice, u poslovnim prostorijama, na internetskim stranicama, prilikom oglašavanja i slično), čime će se potrošačima osigurati pravovremena, transparentna i potpuna informacija o cijenama robe i usluga u kuni i euru, što je i jedan od osnovnih ciljeva Zakona o uvođenju eura, a u svjetlu primjene načela transparentnosti i informiranosti. Dodatno, u Zakonu o uvođenju eura je u članku 45. predviđena iznimka za sve one akte i robu koja je izdana, odnosno tiskana i bila je u prodaji prije dana uvođenja eura, a na kojoj su iznosi iskazani u kunama. Izrijekom se navodi da isti nastavljaju vrijediti i nakon dana uvođenja eura do potrošnje zaliha uz primjenu fiksног tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje. To se odnosi na legitimacijske papire, poštanske

marke, frankirane markice, državne biljege, lutrijske igre s unaprijed utvrđenim rezultatom, kupone za popust, kupone u vrijednosti vraćene robe, ambalažu s iskazanim piktogramom povratne naknade, prepaid bonovi, vrijednosne kartice, poklon kartice, knjige i druge periodičke publikacije, službeni obrasci i tiskanice. Tu se ubraju i unaprijed plaćene kartice za telefonske govornice.

Potrebno je naglasiti da, u slučaju opisanih iznimaka od obveze dvojnog iskazivanja za određene poslovne subjekte, **poslovni subjekti i dalje imaju obvezu dvojno iskazivati cijene na računu koji ispostavljaju potrošačima**, ali i putem drugih oblika i načina iskazivanja cijena koji nisu izuzeti (primjerice, u poslovnim prostorijama, na internetskim stranicama, prilikom oglašavanja i slično). Sve ove obveze, ali i ograničenja odnose se i na neprofitne organizacije.

- **Opskrba gotovim novcem eura**

U razdoblju prije samog dana uvođenja eura poslovne banke će kroz proces posredne predopskbe posredno predopskrbiti poslovne subjekte, tijela javne vlasti, stambene štedionice, kreditne unije, institucije za platni promet, institucije za elektronički novac, drugog vjerovnika sukladno propisu kojim se uređuje potrošačko kreditiranje i pružatelja finansijske usluge gotovim novcem eura. U tu svrhu će korisnik sa svojom poslovnom bankom potpisivati ugovor o posrednoj predopskrbi. Posrednu predopskrbu euronovčanicama banka može započeti najranije četiri mjeseca prije dana uvođenja eura, a posrednu predopskrbu eurokovanicama najranije tri mjeseca prije dana uvođenja eura što znači da banka može započeti posrednu predopskrbu neposredno nakon što sama primi gotov novac eura iz predopskrbe, poštujući pri tome obvezu prethodno sklopljenog ugovora o posrednoj predopskrbi. Banka je uz posrednu predopskrbu ovlaštena obavljati i pojednostavljenu posrednu predopskrbu kao i predopskrbu početnim paketima eurokovanica. Propisano je da banka posrednu predopskrbu i pojednostavljenu posrednu predopskrbu obavlja bez naknade za poslove obrade i isplate gotovog novca eura. U procesu pojednostavljenе posredne predopskrbe će se mikro poslovni subjekti tj. poslovni subjekti koji imaju manje od deset radnika i čiji godišnji prihodi i/ili ukupna aktiva u prethodnoj poslovnoj godini ne prelazi 15 milijuna kuna, pojednostavljen posredno predopskrbljivati gotovim novcem eura i u to najranije pet dana prije dana uvođenja eura. Mikro poslovni subjekt sudjeluje u postupku pojednostavljenе posredne predopskrbe u kojoj će se moći opskrbiti gotovim novcem eura u iznosu do 10.000 eura. Preduvjet za pojednostavljenu posrednu predopskrbu je potpisivanje izjave kojom se mikro poslovni subjekt obavezuje da neće raspolagati gotovim novcem eura iz posredne predopskrbe prije dana uvođenja eura. Vezano za opskrbu početnim paketima eurokovanica ista će započeti najranije mjesec dana prije dana uvođenja eura od kada će se moći kupiti početni paketi eurokovanica koji će sadržavati točno određenu količinu različitih apoena eurokovanica s nacionalnom stranom Republike Hrvatske u unaprijed određenoj vrijednosti, a omogućit će da se na jednostavan i brz način posredno predopskrbi određenom količinom različitih apoena eurokovanica s hrvatskom nacionalnom stranom i to dovoljno rano (najranije mjesec dana) prije uvođenja eura. Osim banaka, opskrbu početnim paketima eurokovanica će moći u ime i za račun banaka obavljati i HP-Hrvatska pošta d.d. i Finansijska agencija.

Upite o uvođenju eura u Republici Hrvatskoj možete dostaviti na adresu upiti.euro@mfin.hr

S poštovanjem,

